

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 351/2017
02.03.2017. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Катарине Манојловић-Андрић, чланова већа, у парници тужиоца дужник стечајне масе: Стамбена задруга ... у ... „АА“, ... у стечају из ..., улица ... број ..., чији је пуномоћник Чедомир Николић, адвокат из ..., улица ... број ..., против туженог ББ из ..., улица ... број ..., чији је пуномоћник Игор Шиман, адвокат из ..., одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против решења Вишег суда у Новом Саду Гж 3184/16 од 15.11.2016. године, у седници већа одржаној 02.03.2017. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против решења Вишег суда у Новом Саду Гж 3184/16 од 15.11.2016. године - дела којим је одлучено о предлогу за понављање поступка.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по ревизији.

О б р а з л о ж е њ е

Решењем Основног суда у Новом Саду П 13066/10 од 04.07.2016. године, ставом првим изреке, предлог тужиоца за понављање правноснажно окончаног парничног поступка П 13066/10 који је поднет дана 21.01.2003. године је одбијен. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац Стамбена задруга ... у ... „АА“ у стечају из ... да туженом ББ из ... на име трошкова парничног поступка исплати износ од 42.000,00 динара у року од 15 дана под претњом принудног извршења.

Решењем Вишег суда у Новом Саду Гж 3184/16 од 15.11.2016. године, ставом првим изреке, жалба тужиоца је делимично усвојена и решење Основног суда у Новом Саду П 13066/10 од 04.07.2016. године преиначено тако што је одбијен захтев туженог за накнаду трошкова поступка, те утврђено да трошкови туженог настали поводом предлога за понављање поступка износе 27.000,00 динара, док је у преосталом делу жалба тужиоца одбијена и првостепено решење у преосталом побијаном а непреиначеном делу потврђено. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажног решења донетог у другом степену - дела којим је одлучено о предлогу за понављање поступка, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност другостепеног решења у побијаном делу, у смислу члана 399. у вези члана 412. став 4. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“, број 125/04 и 111/09 - у даљем тексту: ЗПП) који се примењује на основу одредбе члана 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“, број 72/11 ... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 1. ЗПП у вези са чланом 422. став 1. тачка 11. истог закона на коју се указује ревизијом.

Тужилац је 21.01.2013. године поднео предлог за понављање поступка правноснажно окончаног пресудом Окружног суда у Новом Саду Гж. 5186/06 од 10.09.2008. године, којом је одбијена његова жалба и потврђена пресуда Општинског суда у Новом Саду П. 8018/04 од 23.06.2006. године, којом је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезе на исплату износа од 735.649,91 динар са законском затезном каматом од 01.04.2006. године и накнаду трошкова поступка. Предлог за понављање поступка поднет је на основу одредбе члана 422. став 1. тачка 11. ЗПП, с'обзиром да је одлуком Уставног суда Уж 5009/10 од 22.11.2012. године, у којој се указује и на одлуку истог суда Уж 3736/10 од 12.07.2012. године, усвојена уставна жалба тужиоца и утврђено да је повређено право подносиоца уставне жалбе на правично суђење у другостепеној пресуди наведеној у тој одлуци. Из тог разлога тужилац, сматра да се налази у истој чињенично-правној ситуацији, због чега су испуњени услови из члана 422. став 1. тачка 11. ЗПП.

Првостепени суд је предлог за понављање поступка одбио, са образложењем да одлука Уставног суда може бити разлог за понављање поступка само ако је предмет уставно-судске контроле била одлука којом је правноснажно окончан парнични поступак чије се понављање тражи. По налажењу тог суда, ни сада важећи Закон о парничном поступку, нити раније важећи Закон о парничном поступку (који се примењује у овом случају), не даје могућност редовним судовима да у поступку по предлогу за понављање поступка сами проширују дејство одлуке Уставног суда на трећа лица, а посебно не на лица која су била странке у неком другом правноснажно окончаном парничном поступку, која се по оцени редовног суда налазе у истој правној ситуацији као и лице на које конкретна одлука Уставног суда производи непосредно правно дејство.

Другостепени суд прихвата ове разлоге, уз додатно образложење да се дејство конкретне одлуке Уставног суда по уставној жалби може проширити и на лица која нису поднела уставну жалбу, али само под условом да Уставни суд оцени да је то у конкретном случају нужно и својом одлуком одреди круг лица која су била непосредни учесници поступка који се поново реотвара пред редовним судом и на која ће, због идентитета правне ситуације, проширити дејство своје одлуке. По налажењу тог суда, супротно поступање значило би да редовни суд утврђује повреду уставног права, што није у његовој надлежности, и довело до тога да у поступку по ванредном правном средству редован суд цени и утврђује да је по садржају појединачни акт који није био предмет уставно-судске контроле такав да би водио истоветној повреди као онај појединачни акт који је био предмет уставно-судске контроле.

По налажењу Врховног касационог суда, нижестепени судови су, полазећи од разлога на којем је заснован предлог за понављање поступка, правилно одлучили када нису дозволили понављање поступка.

Одредбом члана 422. став 1. тачка 11. ЗПП је прописано да се поступак који је одлуком суда правноснажно окончан може поновити по предлогу странке ако је у поступку по уставној жалби Уставни суд утврдио повреду или ускраћивање људског или мањинског права и слобода зајемчене Уставом у парничном поступку. Правно дејство одлуке о усвајању уставне жалбе одређено је одредбом члана 87. Закона о Уставном суду („Службени гласник Републике Србије“, број 109/07 ... 18/13), којом је прописано да ако је појединачним актом или радњом повређено или ускраћено Уставом зајемчено људско или мањинско право и слобода више лица, а само нека од њих су поднела уставну жалбу, одлука Уставног суда односи се и на лица која нису поднела уставну жалбу, ако се налазе у истој правној ситуацији.

Уставна жалба је предвиђена чланом 170. Устава Републике Србије и представља строго формално правно средство којим Уставни суд пружа непосредну заштиту индивидуалних права и слобода гарантованих Уставом и ратификованим међународним уговорима. Спорови по уставним жалбама су конкретни спорови за заштиту Уставом зајемчених права учесника уставно-судског спора. Уставни суд својом одлуком усваја уставну жалбу и одређује конкретно лице коме је повређено и ускраћено право и слобода, конкретан акт или радњу којим је повреда или ускраћивање учињено, односно у чему се повреда или ускраћивање састоји, као и које право и слобода је подносиоцу уставне жалбе повређено или ускраћено. Због тога је дејство одлуке по уставној жалби *inter partes*, тако да одредба члана 166. став 2. Устава која утврђује да су одлуке Уставног суда коначне, извршне и општеобавезујуће, у случају одлуке по уставној жалби има, по правилу, ограничено правно дејство и то према учесницима у поступку - подносиоцу уставне жалбе и суду који је донео оспорено решење или пресуду. У случају одлуке Уставног суда којом је усвојена уставна жалба и поништена судска одлука, сама по себи, производи правно дејство и према другој

странци у парничном поступку у коме је донета поништена судска одлука. Само изузетно, одлука Уставног суда по уставној жалби има правно дејство и према трећим лицима. Према Закону о Уставном суду постоји правна могућност проширеног дејства тих одлука Уставног суда и на трећа лица, али је она условљена постојањем и остваривањем одређених претпоставки утврђених законом. То значи да нема аутоматског проширеног дејства одлуке Уставног суда на трећа лица и на „сличне“, односно „истоветне“ ситуације, већ је потребно да Уставни суд у поступку који води по уставној жалби утврди да ли су испуњени услови из наведене одредбе члана 87. Закона о Уставном суду и оцени да је то у конкретном случају нужно, те да исто изричито утврди својом одлуком, односно да својом одлуком одреди круг лица на које проширује дејство те конкретне одлуке.

Из наведених разлога, с`обзиром да одлуком Уставног суда Уж 5009/10 од 22.11.2012. године није утврђено да иста производи правно дејство и према туженом, Врховни касациони суд је на основу члана 405. ЗПП у вези са чланом 412. став 4. истог закона, одлучио као у првом ставу изреке.

Захтев тужиоца за накнаду трошкова по ревизији одбијен је на основу члана 161. став 1. ЗПП, у вези члана 149. став 1. истог закона, јер је ревизија тужиоца одбијена, због чега је одлучено као у другом ставу изреке.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић